

Punos –hankkeen tulokset

Antti Rajala

Projektipäällikkö

Etelä-Savon maakuntaliitto

Punos – Osaamisen verkostot ja toimintatapojen kehittäminen Etelä-Savossa –hanke (ESR)

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Punos -hanke

Kesto: 1.4.2022 – 31.12.2023

Punos -hankkeessa kehitetään entistä vaikuttavampia tapoja osaamistarpeiden ennakointiin kasvavaan osaajapulaan vastaamiseksi. Työelämän muutosten ja erityisesti digitalisaation kiihtyessä, sekä osaajapulan samaan aikaan syventyessä on tarpeen kehittää erityisesti toimijoiden väliseen yhteistyöhön perustuvia työkaluja ja toimintatapoja ja tuoda eri toimijoiden omiin tarpeisiin tuottamaa tietoa yhteiseen keskusteluun ja yhteisesti hyödynnettäväksi.

Hankkeen tavoitteena on

- 1. Toimia tiedon kokoajana ja kokonaiskuvan muodostajana osaamistarveteemaan liittyen**
- 2. Osaamisen teeman kannalta oleellisten toimijoiden kokoajana ja kartoittajana**
- 3. Kokeilla ja pilotoida osallistumisen tapoja.**

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

**Etelä-Savo
ennakoi**

Toimenpide	Hankesuunnitelmassa	Tehtyä
Tiedon hyödyntäminen – Osaamistarpeiden ennakointi	Kevyt lähtötilaselvitys oleellisista tiedon tuottajista ja tietolähteistä	Haastateltu laajasti oppilaitosten edustajia ja muutamia yritysjärjestöjen edustajia
Tiedon hyödyntäminen – Osaamistarpeiden ennakointi	Lähtötilaselvityksen pohjalta kevyt toimintatapa tiedon keräämiseen, tiedon hyödyntämiseen sekä viestintään	Esavoennakoi –sivustolle luonnosteltu pohjaa tiedon keräämisestä
Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen	Kartoitetaan ja kootaan yhteen oleellisia alueen toimijoita	Luotu verkostokartta toimijoista ja verkostoista. Pilotointien kautta testattu verkostotoimijoiden yhteistyötä.
Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen	Yritysjärjestöjen kanssa käyty keskustelu	Yritysjärjestöt mukana lähtötilaselvityksessä. Toteutettu pilotointi yhteistyössä Punkaharjun Yrittäjien kanssa. Etelä-Savon yrittäjät mukana myös oppilaitosten kanssa järjestettävässä pilotoinnissa.
Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen	Kartoitetaan teeman kannalta oleellisia hanketoimijoita	Täydennetty Sitran hankeportfoliota ja listattu alueella toimivia osaamisen hankkeita vuosina 2022 ja 2023. ELY ylläpitää jo nyt päivittyvää hankelistausta, joten tämän osalta ei syytä luoda päällekkäisiä rakenteita.
Kokeilut ja pilotit – Toimintatapojen testaus	Hankkeen kohderyhmiä edustavan koordinoititimiin perustaminen suunnittelemaan ja koordinoimaan hankkeen foorumeita, tilaisuuksia, kokeiluja sekä pilotteja.	Maakunnallista ennakoititimiä täydennetty oppilaitosedustajilla. Oppilaitokset mukana yhdessä pilotoinnissa marraskuulla.
Kokeilut ja pilotit – Toimintatapojen testaus	Jatkokehitetään Etelä-Savon kohtaantofoorumia	Helmikuussa toteutettu vuoden ensimmäinen foorumi, toinen foorumi marraskuussa. Ajatuksena, että jatkossa Ennakointitimi järjestää yhden foorumin vuodessa.
Kokeilut ja pilotit – Toimintatapojen testaus	Toimialoittaiset/klusterikohtaiset/teemoittaiset pilotoinnit	Järjestetty kaksi tekoäly ja kansainvälisyys –teemalla olevaa pilotointia, joissa mukana myös maakunnan strategiset kärjet.

Hankkeen pilotoinnit ja kokeilut

Punos -hankkeen pilotoinnit/kokeilut

1/2

Osaamisen tulevaisuus Etelä-Savossa vuonna 2040 –prosessi

- Toteutettu kyselykierroksena aikavälillä 23.2.2023-31.7.2023
- Kerätty tietoa hankkeen pilotointien kautta

Etelä-Savon Kohtaantofoorumi 23.2.2023

- Luotu kriittisimmät osaamiset Etelä-Savossa vuonna 2030
- Työpaja pohjautunut Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen materiaaleihin

Osaamistarpeiden ennakointi –osion luominen Esavoennakoi.fi –sivustolle

- Esavoennakoi.fi –sivustolle lisätty Osaamistarpeiden ennakoinnin –osio, joka löytyy sivuston Tulevaisuus –osion alta: <https://www.esavoennakoi.fi/kohtaanto>
- Osaamistarpeiden ennakoinnin fokusta lisätty Etelä-Savon Ennakointitiimin toiminnassa

Nettipohjainen

Hybriditilaisuus

Nettipohjainen

Punos -hankkeen pilotoinnit/kokeilut

2/2

Punkaharjun Yrittäjien Syysmiitinki 21.9.2023

- Teemoina kansainvälinen työvoima, osaamisen tulevaisuus ja sen haasteet
- Rakennettu yrittäjien kanssa pienimuotoisia tulevaisuuden skenaarioita päivän teemojen ympärille
- Järjestetty yhteistyössä Punkaharjun Yrittäjien ja Samiedun kanssa.

Live-tilaisuus

Tekoäly ja tulevaisuuden osaaminen 18.10.2023

- Teemana tekoäly
- Työpajassa tarkasteltu Etelä-Savon tulevaisuuden haasteita ja sitä voidaanko niitä ratkoa digitaalisesti.
- Järjestetty yhteistyössä Xamkin Savostamosta ekosysteemistä ajattelua –hankkeen ja Otavan opiston kanssa.

Live-tilaisuus

Loskaa niskaan! – haasta oppilaitokset auttamaan osaamiskysymyksissä 16.11.2023

- Teemana osajien löytäminen, osaamisen laajentaminen, yrityksen toiminnan kehittäminen
- Yrittäjät ja työnantajat kertovat työpajassa teemoihin liittyvistä haasteistaan ja oppilaitostoimijat tekevät lupauksen käydä yrityksissä vierailulla tarjoten ratkaisuja esitettyihin haasteisiin.
- Järjestetty yhteistyössä Savonlinnan kesäyliopiston, Mikkelin kesäyliopiston, KasvuEsedu Oy:n, Ammattiopisto Samiedun ja Sami-Palvelut Oy:n, Xamk Pulsen kanssa, sekä Etelä-Savon Yrittäjien kanssa.

Etätilaisuus

Etelä-Savon Kohtaantofoorumi

2.11.2023

- Teemoina Tekoäly ja osaamisen, Kansainvälinen osaaminen, sekä Osaamisen tulevaisuus.
- Toiminut samalla hankkeen loppuseminaarina, jossa tuloksia käsitelty Mentimeterin kysymysten muodossa.
- Mukana järjestelyissä myös Europe Direct

Etelä-Savon Kohtaantofoorumi

12.00 - 12.10 Antti Rajala, Punos -hanke ja päivän ohjelma

Teema 1: Tekoäly ja osaaminen

12.10 - 13.10 Taneli Tikka,

Tekoälyn tuomat muutokset

13.10 - 13.20 Hankkeen tuloksia ja Menti

13.20 - 13.30 Tauko

Teema 2: Kansainvälinen osaaminen

13.30 - 14.30 Dome Karukoski,

Lepsämästä Hollywoodiin

14.30 - 14.40 Hankkeen tuloksia ja Menti

Teema 3: Osaamisen tulevaisuus

14.40 - 14.50 Antti Rajala, Tulevaisuuden osaamistarpeet hankkeen tulosten näkökulmasta

14.50 - 15.00 Mitä tästä eteenpäin?

Pilotointien ja kokeilujen kautta tuotetut materiaalit

Tulevaisuuden työpaikkailmoitus: Olet rekrytoimassa yritykseesi/organisaatioosi henkilöä vuonna 2040 – Mitä ominaisuuksia tämä henkilö mielestäsi tarvitsee?

Sama kysymys kysytty useammassa yhteydessä:

Osaamisen tulevaisuus Etelä-Savossa – kysely 7 vastausta

Alue-ennakointiseminaari Mikkelissä 98 vastausta

Tekoäly ja tulevaisuuden osaaminen – työpaja 15 vastausta

Yhteensä 120 osaamistarvetta

Tulevaisuuden työpaikkailmoitus: Olet rekrytoimassa yritykseesi/organisaatioosi henkilöä vuonna 2040 – Mitä ominaisuuksia tämä henkilö mielestäsi tarvitsee? – **Alueennakointiseminaarin tulosten koonti**

- 1.Oppimiskyky ja -halu:** Tämä näkyy listassasi useaan otteeseen eri muodoissaan, kuten "oppimaan oppimisen taidot", "hyvä oppimiskyky" ja "into oppia uutta". Tämä korostaa jatkuvan oppimisen merkitystä nopeasti muuttuvassa maailmassa.
- 2.Itsensä johtaminen:** Tämä taito mainitaan listassasi useasti, kuten "itsensä johtamisen taidot" ja "oma-aloitteisuus". Itsensä johtaminen on keskeistä itseohjautuvissa työympäristöissä ja etätyössä.
- 3.Tekoälyosaaminen:** Tekoälyn hyödyntäminen ja kyky toimia tekoälyn työparina mainitaan usein. Tämä korostaa teknologian ja ihmisen yhteistyön merkitystä tulevaisuuden työelämässä.
- 4.Luovuus ja kriittinen ajattelu:** Näitä taitoja mainitaan useassa kohdassa, kuten "luovuus", "kriittinen ajattelu" ja "ongelmanratkaisukyky". Ne ovat keskeisiä innovaatioiden ja uusien ratkaisujen synnyttämisessä.
- 5.Sosiaaliset ja vuorovaikutustaidot:** Listauksessasi korostuvat "yhteistyökyky", "vuorovaikutustaidot", "sosiaaliset taidot" ja "empatia". Ihmisten välinen kommunikaatio ja yhteistyö ovat avainasemassa monimutkaisten ongelmien ratkaisemisessa ja monikulttuurisessa työympäristössä toimimisessa.

- 6.Joustavuus ja sopeutumiskyky:** Termit kuten "joustavuus", "muutoksensietokyky" ja "resilienssi" toistuvat listassasi. Tämä kuvastaa tarvetta mukautua nopeasti muuttuviin tilanteisiin ja selviytyä haasteista.
- 7.Moniosaaminen ja monikulttuurisuus:** "Moniosaaja", "laaja kielitaito" ja "monikulttuurisuusosaaminen" korostavat tarvetta ymmärtää ja toimia erilaisissa kulttuurisissa ympäristöissä sekä hallita monia eri taitoja.
- 8.Tunneäly ja empatia:** "Tunneälykyky", "empatia" ja "sosiaalinen älykyky" osoittavat, että henkilökohtaiset ja ihmissuhdetaitojen merkitys kasvaa, vaikka teknologia kehittyykin.
- 9.Systeemi- ja kokonaisvaltainen ajattelu:** Termit kuten "systeemiajattelu", "kokonaisuuksien hahmottaminen" ja "tulevaisuuslukutaito" korostavat tarvetta ymmärtää laajempia kokonaisuuksia ja nähdä pitkän aikavälin vaikutuksia.
- 10.Eettinen ja kestävä osaaminen:** "Kestävä kehitys", "eettinen osaaminen" ja "vihreä siirtymä osaaminen" heijastavat kasvavaa tarvetta ottaa huomioon ympäristö ja eettiset näkökulmat kaikessa toiminnassa.

Tulevaisuuden työpaikkailmoitus: Olet rekrytoimassa yritykseesi/organisaatioosi henkilöä vuonna 2040 – Mitä ominaisuuksia tämä henkilö mielestäsi tarvitsee? – **Etelä-Savon koonti**

- 1. Digiosaaminen:** Tämä taito mainittiin useita kertoja eri termein, kuten "digiosaaminen", "digitaaliset valmiudet", "digitaidot" ja "tekoälyosaaminen". Nykypäivänä digitaalinen osaaminen on välttämätöntä lähes kaikilla työaloilla.
- 2. Itseohjautuvuus ja itsensä johtaminen:** Termejä kuten "itsensä johtamisen taidot", "itseohjautuvuus" ja "joustava mieli" korostettiin usein, mikä osoittaa tarpeen olla oma-aloitteinen ja pystyä hallitsemaan omaa toimintaansa.
- 3. Vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot:** "Vuorovaikutustaidot", "yhteistyötaidot" ja "tiimityökyky" olivat toistuvia termejä, jotka korostavat ihmisten välistä kommunikaatiota ja kykyä toimia osana tiimiä.
- 4. Jatkuva oppiminen:** Termit "jatkuva oppiminen", "kyky oppia uutta", "utelias oppiminen" ja "jatkuvan oppimisen asenne" korostavat tarvetta olla avoin uusille asioille ja oppia jatkuvasti.
- 5. Kriittinen ja systeeminen ajattelu:** "Kriittisen ajattelun taidot", "systeeminen ajattelu" ja "strateginen ajattelu" osoittavat, että on tärkeää pystyä analysoimaan ja ymmärtämään laajempia kokonaisuuksia sekä tekemään perusteltuja päätöksiä.

- 6. Empatia ja tunneäly:** Termejä kuten "tunneäly", "empatia" ja "empaattisuus" mainittiin usein. Nykyään korostetaan yhä enemmän inhimillisiä taitoja ja kykyä ymmärtää sekä kommunikoida toisten ihmisten kanssa syvällisellä tasolla.
- 7. Luovuus ja innovaatiot:** Termit "luovuus", "innovatiivisuus" ja "kekseliäisyys" nousivat esille, mikä osoittaa tarpeen uusille ideoille ja kyvyille ajatella laatikon ulkopuolella.
- 8. Tekoäly ja teknologia:** "Tekoälyosaaminen", "tekoälyn promptaaminen", "tekoälytaidot" ja "tukiälytaidot" ovat merkkejä siitä, että teknologia ja erityisesti tekoäly ovat yhä keskeisempiä työelämässä.
- 9. Muutosvalmius ja joustavuus:** Termit kuten "muutoksessa toimintakykyinen", "mukautumiskyky" ja "joustavuus" korostavat tarvetta sopeutua nopeasti muuttuviin olosuhteisiin ja uusiin haasteisiin.
- 10. Globaali ja laaja-alainen osaaminen:** Termit "globaali ajattelu", "laaja-alainen osaaminen" ja "planetaarinen ymmärrys" viittaavat siihen, että työntekijöiden on ymmärrettävä laajempia kokonaisuuksia ja oltava tietoisia maailmanlaajuisista trendeistä ja haasteista.

Etelä-Savon Kohtaantofoorumi 23.2.2023

Kriittisimmät osaamiset Etelä-Savossa vuonna 2030

Vastuullisuusosaaminen

Vastuullisuusajattelun lisääntyminen vaatii monialaista osaamista teemasta.

Vastuullisuusosaamista kasvattamalla voidaan luoda jatkuvuutta ja vakautta sekä työnantajalle että työntekijälle.

Vastuullisuusosaamisella voidaan luoda myös kestävämpi työelämä.

Digiosaaminen

Digiosaaminen on kaikkia toimialoja läpileikkaavaa. Digiosaamisessa on puutteita sekä nuorempien ikäluokkien että ikääntyvämpien ihmisten keskuudessa.

Digiosaamisen ongelmien ratkaisemisella voidaan tehostaa työtä, kasvattaa tuottavuutta tai luoda uutta työtä ja tehtäviä.

Monikulttuurisuus

Monikulttuurisuuden näkökulmasta maahanmuuttajat eivät kiinnity maakuntaan. Maahanmuuton lisääntyessä tarvitaan kuitenkin lisää monikulttuurisuusosaamista, joka nykytilassaan on puutteellista.

Monikulttuurisuusosaamisella voidaan saada osaavaa työvoimaa, maahanmuuton vetovoimaisuutta, sekä saadaan osaajat pysymään ja kiinnittymään maakunnan yhteisöihin.

Ohjausosaaminen

Jatkuvasti muuttuva maailma ja sen tuoma epävarmuus tuottavat hukassa olevia ihmisiä.

Ohjausosaamista tehostamalla voidaan kehittää sujuvampia asiakaspalvelupolkuja.

Kestävä ja tuottava metsänhoito

Metsät nähdään usein liitännäiselinkeinoina, vaikka metsien monimuotoinen käyttö on tärkeää. Kestävän ja tuottavan metsänhoidon yhteensovittaminen on kohtalonkysymys Etelä-Savossa.

Kestävällä ja tuottavalla metsänhoidolla saadaan luotua kestävää tulevaisuutta, vastata elinkeinoelämän tulevaisuuden tarpeisiin, sekä nostaa Etelä-Savo globaalisti virheän kullan keitaaksi.

Kriittisimmät osaamiset on rakennettu 23.2.2023 järjestetyssä Etelä-Savon Kohtaantofoorumin työpajassa. Työpajan työskentelyn pohjalta on rakennettu viisi kriittisintä osaamista Etelä-Savossa vuonna 2030.

Työpajan pohjamateriaali perustuu Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) toimittamaan taustamateriaaliin. Pilotointi on ollut osa JOTPA:n toteuttamaa Osaamisen ennakointifoorumin osaamistarve-ennakoinnin ja keskipitkän aikavälin työvoiman ja tarjonnan kohtaannon alueellistamista.

Työpajan on toteuttanut Etelä-Savon maakuntaliiton ESR-rahoitteinen Punos - Osaamisen verkostot ja toimintatapojen kehittäminen Etelä-Savossa -hanke.

- 23.2.2023 järjestettiin Etelä-Savon kohtaantofoorumi, jossa jatkotyöstettiin JOTPA:n tarjoamien materiaalien pohjalta Etelä-Savon kannalta kriittisimpiä osaamisia vuonna 2030.

- Työpajatyöskentelyssä jokainen kolmesta ryhmästä vatisi 2 - 3 kriittisintä osaamistarvetta, jotka alueella pitäisi ensimmäisenä ratkaista, sekä täyttää näiden osaamisaluiden osalta

- Jotpan tarjoama työpajapohja, jossa kysyttiin: Keneltä osaaminen puuttuu? Mikä on ongelma? Mitä ratkaisuja ongelmaan on? Mitä hyötyä ratkaisut tuottavat?

Yrittäjien ajatuksia kansainvälisestä työvoimasta ja vuodesta 2040

- Omistajuus

- Asutaanko pakettiautoissa?
- Saadaanko maahanmuuttajista yrittäjiä tiloille vuokramallilla?
- Eletäänkö Ruotsin mallia, korvia myöten veloissa?

- Hyvinvointimatkailu

- Näkökulman korostuminen tulevaisuudessa

- Vesi

- Avantouinti terveystuotteena, matkailunäkökulma
- Käyttökelvoton ja kulutettu vesi ja kuivuneet järvet
- Vedenalainen asuminen

Kohtaantofoorumin 2.11. Mentimeterin tuloksia

Arvota seuraavat vuoden 2040 osaamistarpeet.
Käytössäsi on 100 pistettä.

Mitkä ovat vuonna 2040 suurimmat esteet kansainvälisen osaamisen näkökulmasta Etelä-Savossa?
60 responses

Mitkä ovat vuonna 2040 suurimmat mahdollisuudet kansainvälisen osaamisen näkökulmasta Etelä-Savossa?

61 responses

Punos –hankkeen sisällöt

Toimenpide	Hankesuunnitelmassa	Tehtyä
Tiedon hyödyntäminen – Osaamistarpeiden ennakointi	Kevyt lähtötilaselvitys oleellisista tiedon tuottajista ja tietolähteistä	Haastateltu laajasti oppilaitosten edustajia ja muutamia yritysjärjestöjen edustajia
Tiedon hyödyntäminen – Osaamistarpeiden ennakointi	Lähtötilaselvityksen pohjalta kevyt toimintatapa tiedon keräämiseen, tiedon hyödyntämiseen sekä viestintään	Esavoennakoi –sivustolle luonnosteltu pohjaa tiedon keräämisestä
Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen	Kartoitetaan ja kootaan yhteen oleellisia alueen toimijoita	Luotu verkostokartta toimijoista ja verkostoista. Pilotointien kautta testattu verkostotoimijoiden yhteistyötä.
Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen	Yritysjärjestöjen kanssa käyty keskustelu	Yritysjärjestöt mukana lähtötilaselvityksessä. Toteutettu pilotointi yhteistyössä Punkaharjun Yrittäjien kanssa. Etelä-Savon yrittäjät mukana myös oppilaitosten kanssa järjestettävässä pilotoinnissa.
Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen	Kartoitetaan teeman kannalta oleellisia hanketoimijoita	Täydennetty Sitran hankeportfoliota ja listattu alueella toimivia osaamisen hankkeita vuosina 2022 ja 2023. ELY ylläpitää jo nyt päivittyvää hankelistausta, joten tämän osalta ei syytä luoda päällekkäisiä rakenteita.
Kokeilut ja pilotit – Toimintatapojen testaus	Hankkeen kohderyhmiä edustavan koordinoititimiin perustaminen suunnittelemaan ja koordinoimaan hankkeen foorumeita, tilaisuuksia, kokeiluja sekä pilotteja.	Maakunnallista ennakoititimiä täydennetty oppilaitosedustajilla. Oppilaitokset mukana yhdessä pilotoinnissa marraskuulla.
Kokeilut ja pilotit – Toimintatapojen testaus	Jatkokehitetään Etelä-Savon kohtaantofoorumia	Helmikuussa toteutettu vuoden ensimmäinen foorumi, toinen foorumi marraskuussa. Ajatuksena, että jatkossa Ennakointitimi järjestää yhden foorumin vuodessa.
Kokeilut ja pilotit – Toimintatapojen testaus	Toimialoittaiset/klusterikohtaiset/teemoittaiset pilotoinnit	Järjestetty kaksi tekoäly ja kansainvälisyys –teemalla olevaa pilotointia, joissa mukana myös maakunnan strategiset kärjet.

Toimenpide	Hankesuunnitelmassa	Tehtyä
Tiedon hyödyntäminen – Osaamistarpeiden ennakointi	Kevyt lähtötilaselvitys oleellisista tiedon tuottajista ja tietolähteistä	Haastateltu laajasti oppilaitosten edustajia ja muutamia yritysjärjestöjen edustajia

Lähtötilaselvitys osaamisteeman tiedon tuottajista ja tietolähteistä

Miten osaamistarpeiden ennakointi näkyy oppilaitoksen toiminnassa

Ennakointi, trendit, signaalit: joiden perusteella suunnitellaan ja tarjotaan koulutuksia, joilla vastataan yhteiskunnan ja työelämän muuttumiin tarpeisiin.

Osaamisen muutos: tarvitaan laaja-alaista ymmärrystä sekä asennemuutosta, jotta voidaan ennakoida ja vastata tuleviin osaamistarpeisiin, erityisesti eläköitymisen myötä.

Aikaprospektiivin merkitys: tarve kokonaan uudelle koulutukselle pitkällä aikavälillä, kun taas lyhyellä aikavälillä jatkuvan oppimisen tarve muuttuu nopeasti.

Verkostot tiedon keruussa: verkostot ovat keskeisiä tiedonkeruussa ja niitä on huomioitu monipuolisesti.

Yritysten rooli: korostunut osaamisen kehittämisessä, ja niiden, oppilaitosten sekä muiden sidosryhmien tiivis yhteistyö on avain ajantasaisen ja alueen tarpeita vastaavan koulutuksen tarjoamiseen.

Strategiat ja prosessit: ohjaavat oppilaitosten ja maakunnan tavoitteita

Koulutusten arviointi: jatkuvaa arviointia tulevaisuuden osaajista, palautteen keräys, tarpeisiin vastaava koulutus

Erilaiset kyselyt: kartoittavat hyvin monenlaisia tarpeita

Toimenpide	Hankesuunnitelmassa	Tehtyä
Tiedon hyödyntäminen – Osaamistarpeiden ennakointi	Kevyt lähtötilaselvitys oleellisista tiedon tuottajista ja tietolähteistä	Haastateltu laajasti oppilaitosten edustajia ja muutamia yritysjärjestöjen edustajia

Lähtötilaselvitys osaamisteeman tiedon tuottajista ja tietolähteistä

Miten osaamistarpeiden ennakointi näkyy yritysjärjestöjen toiminnassa

Erilaiset kyselyt: tehdään paljon erilaisia tarvelähtöisiä ja toistuvia kyselyitä

Ennakointi, trendit, signaalit: Valtakunnalliselta tasolta paljon voimavaroja ja erilaisia koulutuksia

Koulutusten arviointi: mm. oppisopimuskoulutuksesta saatu hyöty yritykselle vähäinen

Yhteistyö oppilaitosten kanssa: Tehdään yhteistyötä oppilaitosten kanssa

Osaamisen muutos: monta näkökulmaa ja yrittäjien perustaidoissa erilaisia tasoja. Yrityksissä tehdään hyvin monenlaista toimintaa

Strategia ja prosessit: Osaamistarpeiden ennakointi erittäin tärkeä kokonaisuus. Olemassa iso kuva, mutta lopulta mennään hyvin yksilötasolle. Haasteita oikeiden henkilöiden tavoittelemisissa mm. hankkeilla tehtävän työn kautta. Päivittäisessä työssä tavataan yrityksiä, jota kautta tulee tietoa.

Tiedon hyödyntäminen –
Osaamistarpeiden
ennakointi

Lähtötilaselvityksen pohjalta kevyt toimintatapa tiedon
keräämiseen, tiedon hyödyntämiseen sekä viestintään

Esavoennakoi –sivustolle luonnosteltu pohjaa tiedon keräämisestä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

[Tilannekuva](#) ▶ [Tulevaisuus](#) ▶ [Ennakoidaan yhdessä](#) ▶

[Etusivu](#) / [Tulevaisuus](#) / Osaamistarpeiden ennakointi

Tulevaisuus

[Etelä-Savon skenaariot 2050](#) ▶

[Etelä-Savon skenaariot 2030](#) ▶

[Etelä-Savon tulevaisuusikkuna](#) ▶

[Etelä-Savon
tulevaisuus katsaukset](#) ▶

[Osaamistarpeiden ennakointi](#) ▼

Osaamistarpeiden ennakointi

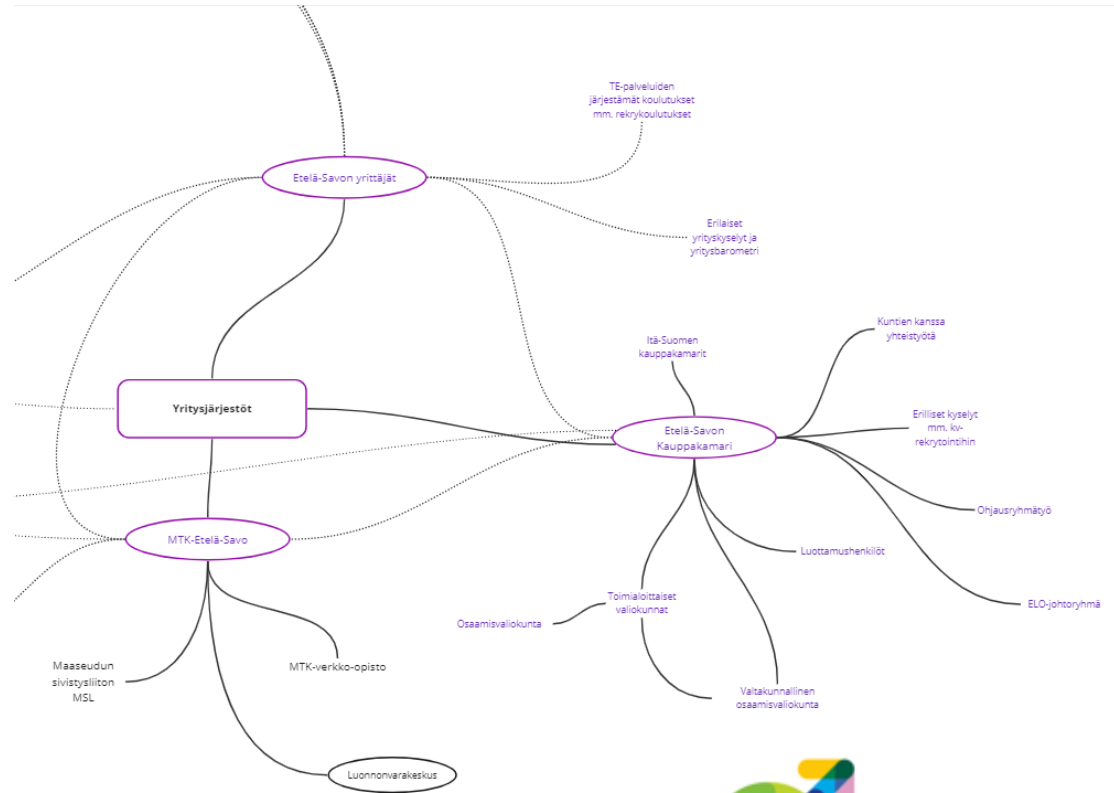
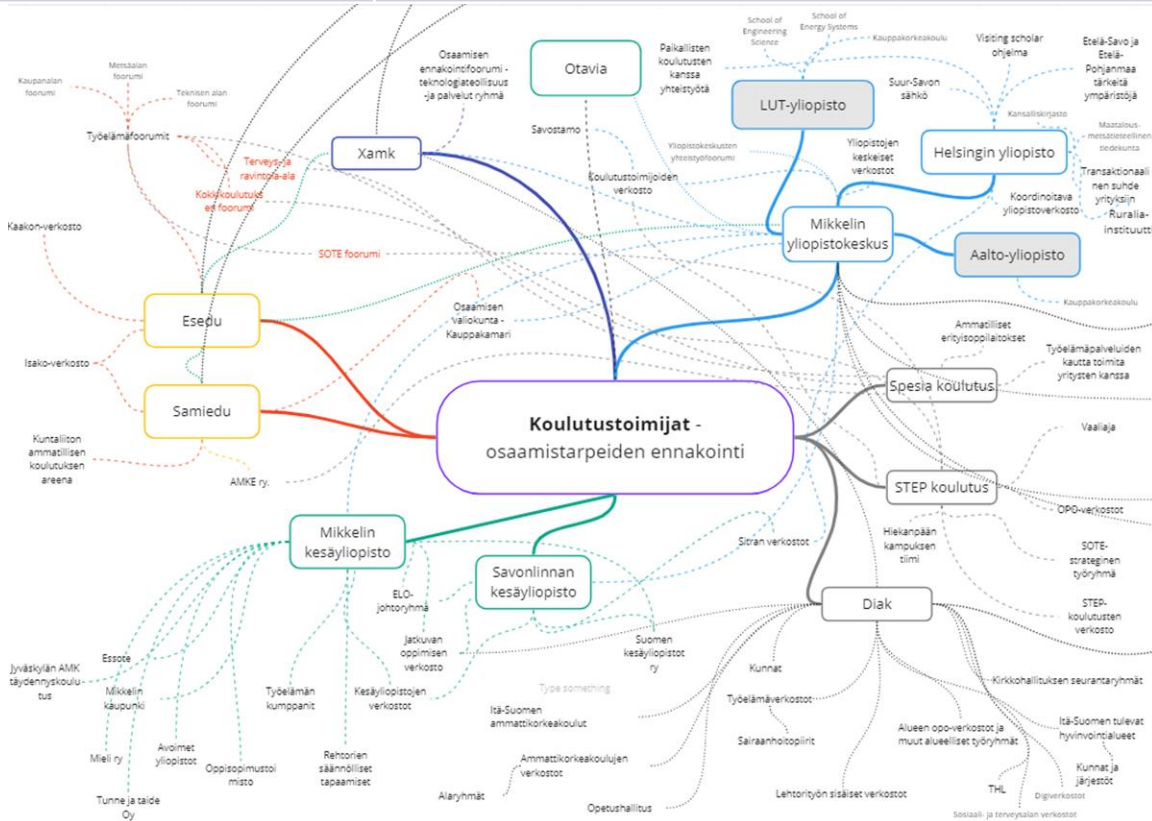
Tälle sivulle rakentuu tietoa **Etelä-Savon osaamistarpeiden ennakoinnista**.

Etelä-Savon osaamistarpeiden ennakoinnin toimintamallin tarkoituksena on koota yhteen tietoa eri alojen työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeista sekä lyhyellä että pidemmällä aikavälillä, sekä tuoda sitä asiasta kiinnostuneiden hyödynnettäväksi ja arvioitavaksi. Toimintamallissa osallistetaan alueen keskeisiä toimijoita, huomioiden eri tahojen tuottama tilasto- ym. ennakointitieto.

Sivustoa kehittää Etelä-Savon maakuntaliiton ESR-rahoitteinen Punos - osaamisen verkostot ja toimintatapojen kehittäminen Etelä-Savossa - hanke.

Ajankohtaiset pilotoinnit ja kokeilut

Toimenpide	Hankesuunnitelmassa	Tehtyä
Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen	Kartoitetaan ja kootaan yhteen oleellisia alueen toimijoita	Luotu verkostokartta toimijoista ja verkostoista. Pilotointien kautta testattu verkostotoimijoiden yhteistyötä.
Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen	Yritysjärjestöjen kanssa käyty keskustelu	Yritysjärjestöt mukana lähtötilaselvityksessä. Toteutettu pilotointi yhteistyössä Punkaharjun Yrittäjien kanssa. Etelä-Savon yrittäjät mukana myös oppilaitosten kanssa järjestettävässä pilotoinnissa.
Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen	Kartoitetaan teeman kannalta oleellisia hanketoimijoita	Täydennetty Sitran hankeportfoliota ja listattu alueella toimivia osaamisen hankkeita vuosina 2022 ja 2023. ELY ylläpitää jo nyt päivittyvää hankelistausta, joten tämän osalta ei syytä luoda päällekkäisiä rakenteita.

Verkostokartta löytyy esavoennakoi.fi -sivustolta

Kokeilut ja pilotit –
Toimintatapojen testaus

Hankkeen kohderyhmiä edustavan koordinoituihin perustaminen suunnittelemaan ja koordinoimaan hankkeen foorumeita, tilaisuuksia, kokeiluja sekä pilotteja.

Maakunnallista ennakoititimiä täydennetty oppilaitosedustajilla. Oppilaitokset mukana yhdessä pilotoinnissa marraskuulla.

Etelä-Savon ennakoinnin toimintamalli

Etelä-Savon alueellisen ennakoinnin toimintamalli

Etelä-Savon ennakoinnin toimijat ja verkostot

Tavoite: Etelä-Savon ennakoinnissa on mukana vahva ja laaja toimijoiden verkosto, joka osallistuu aktiivisesti alueen tilaa ja tulevaisuudennäkymiä koskevan tiedon muodostamiseen, analysointiin, hyödyntämiseen ja viestintään.

Verkosto tuottaa tilanne- ja tulevaisuustietoa Etelä-Savosta suunnittelun ja päätöksenteon tueksi, nostaa esille uusia ilmiöitä ja pitää yllä yhteistä tulevaisuuskeskustelua.

Työkalupakki

esavoennakoi.fi

Yhteinen verkkoalusta, jossa Etelä-Savon tilanne- ja tulevaisuuskuva koskevia tietoja kootaan.

Ennakoinnin uutiskirje

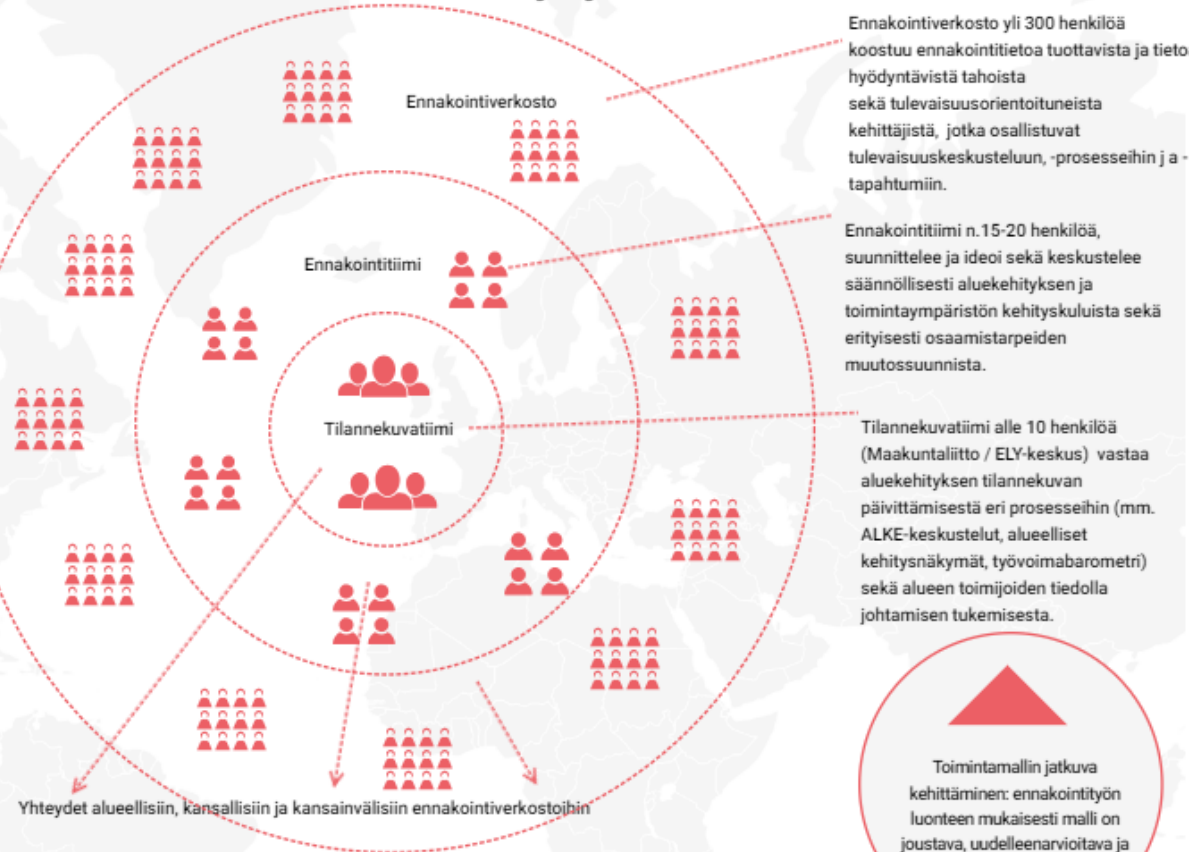
kokoaa säännöllisin väliajoin yhteen ennakoinnin prosessit, tuokset ja tapahtumat. Tilaa uutiskirje: esavoennakoi.fi

X (ent. Twitter)

@esavoennakoi

Tapahtumat ja tilaisuudet

Eri tahojen järjestämät tulevaisuusfoorumit, -työpajat ja -koulutukset, joissa keskitytään yksilöityihin tulevaisuusteemoihin.

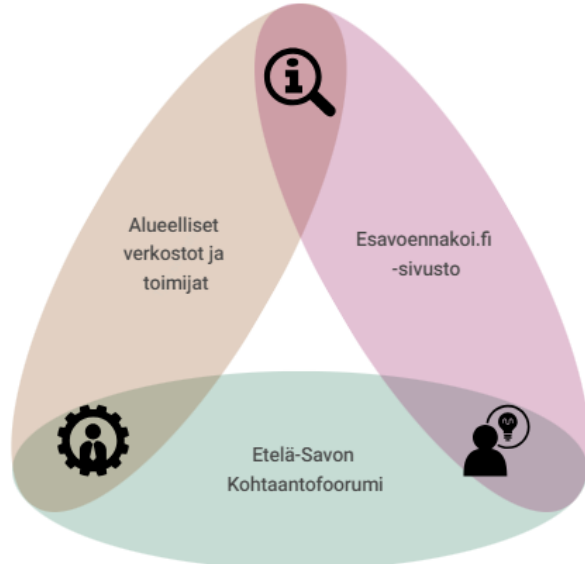

- Keskittyminen yhä enemmän osaamistarpeiden muutossuuntiin
- Oppilaitostoimijat mukaan toimintaan

Toimenpide	Hankesuunnitelmassa	Tehtyä
Kokeilut ja pilotit – Toimintatapojen testaus	Hankkeen kohderyhmiä edustavan koordinoituihin perustaminen suunnittelemaan ja koordinoimaan hankkeen foorumeita, tilaisuuksia, kokeiluja sekä pilotteja.	Maakunnallista ennakoititiimiä täydennetty oppilaitosedustajilla. Oppilaitokset mukana yhdessä pilotoinnissa marraskuulla.
Kokeilut ja pilotit – Toimintatapojen testaus	Jatkokehitetään Etelä-Savon kohtaantofoorumia	Helmikuussa toteutettu vuoden ensimmäinen foorumi, toinen foorumi marraskuussa. Ajatuksena, että jatkossa Ennakointitiimi järjestää yhden foorumin vuodessa.

Osaamistarpeiden ennakoinnin toimintamalli

Etelä-Savossa osaamistarpeiden ennakointi perustuu verkostoyhteistyössä tehtyyn ennakoitityöhön. Toimintamallissa keskiössä on kolme aluetta: Alueellisten verkostojen ja toimijoiden hyödyntäminen osaamistarpeiden ennakoinnissa ja tiedon tuottamisessa; Osaamistarpeiden tietosisältöjen kerääminen ja viestittäminen Esavoennakoi.fi -sivustolle; sekä Etelä-Savon osaamistarpeiden ennakoitifoorumia toimijoiden ja tiedon yhteenkoajana.

✓ Hyödyntää laajaa alueellista verkostoyhteistyötä ja tiedon tuotantoa

Toimintamallissa ei tarkoituksena rakentaa uusia alueella toimivia verkostoja, vaan hyödyntää jo aiemmin tunnistettuja Etelä-Savossa osaamisen alueellisia verkostoja ja toimijoita.

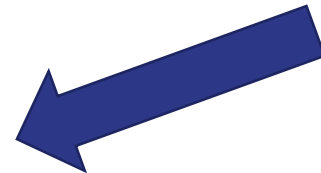
✓ Kokoa alueen kannalta oleellista tietoa ennakoitisivustolle, jota kuka tahansa voi hyödyntää omassa työssään

Esavoennakoi.fi -sivusto toimii alueen osaamistarvetiedon kokoajana, josta toimijat löytävät alueen kannalta oleellisen osaamistiedon. Lisäksi ennakoitisivusto toimii syötteiden antajana ja tiedon kokoajana Etelä-Savon osaamistarpeiden ennakoitifoorumille.

✓ Kokoa yhteen osaamistarpeiden teeman ympärillä kamppailevia organisaatioita ja tarjoaa näille keskustelualustan tiedon arviointiin/luottamiseen/jalostamiseen

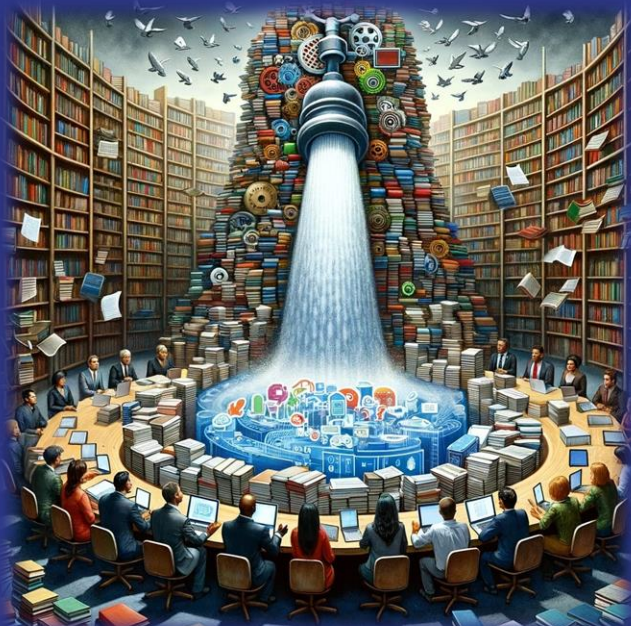
Toimintamallissa yhteenkokoavana areenana toimii Etelä-Savon Kohtaantofoorumi, johon teemasta kiinnostuneet osallistujat voivat kokoontua keskustelemaan osaamisen teeman kannalta tärkeistä asioista. Kohtaantofoorumin sisällöt ja osallistujakokoonpanot vaihtelevat foorumien aiheiden mukaan ja ne voivat olla luonteeltaan luennoivia, työpajamaisia tai keskusteluvia.

- Etelä-Savon Kohtaantofoorumista vuosittainen käytäntö, jonka ennakoititiimi kutsuu koolle
- Toimii yhteen kokoavana areenana, jonka osajakokoonpanot vaihtelee foorumin vuosittaisen teeman ja sisällön mukaan.
- Kohtaantofoorumit voivat olla luonteeltaan tietoa tarjoava, työpajamainen tai keskusteleva.

Punos -hankkeen johtopäätöksiä

Tiedon hyödyntäminen – Osaamistarpeiden ennakointi

Tiedon tuottaminen erilaisissa verkostoissa vaatii fasilitoitinta ja resurssointia mm. työpajatyöskentelyyn tai erilaisten tilaisuuksien järjestämiseen.

Suurin resurssipuute on aika.

Tietoa aiheesta on oikeastaan enemmänkin liikaa, kuin liian vähän. Esavoennakoi.fi –sivustolla osaamistarpeiden ennakoinnille luotu oma osio, jonka tarkoitus koota yhteen tietoa teemasta ja linkittää sivuston muihin sisältöihin.

Toimijoiden kokoaminen – Verkostotoiminnan rakentaminen

Osaamisen ennakoinnin ympärillä toimivien verkostojen määrä on valtava ja kaikkien toimijoiden osallistaminen on haasteellista.

Toisaalta osaamisen ennakointia kyllä tehdään laajasti, mutta se tapahtuu sisäisissä verkostoissa tai sitä ei välttämättä suoraan mielletä ennakointina.

Osaamistarpeiden ennakointi otettu Ennakointitiimin toiminnan keskiöön. Tiimiin toivotetaan tervetulleiksi entistä laajemmin alueen toimijoita, erityisesti oppilaitosten edustajia.

Kokeilut ja pilotit – Toimintatapojen testaus

Maakuntaliitolla ei ole resursseja toiminnan koordinointiin, mutta osaamistarpeiden ennakointi on yhä laajemmin esillä osana alueellisen ennakoinnin koordinoitua.

Yritysten osallistaminen on yhä haasteellista, myös yritysten kanssa toimivissa verkostoissa.

Kohtaantofoorumit otetaan osaksi vuosittaista käytäntöä, joita järjestetään yhteistyössä Ennakointitiimin voimin.